

6

Kálmán király / Könyves Kálmán (1095–1116)

Törvényei, I. könyv (*Decretum Colomanni regis*) / A tarcali¹
zsinat rendelkezései

1104 előtt²

Kéziratok:

Codex Thuróczi, ff. 94v–99r

Codex Ilosvay, ff. 26r–35r

Újabb kiadások:

Marczali Henrik, *Enchiridion fontium historiae Hungarorum... / A magyar történet kútjainak kézikönyve* (Budapest: *, 1901), pp. 104–110

Márkus Dezső, szerk., Nagy Gyula, ford., *1000–1526. évi törvénycikkek* (Corpus Juris Hungarici, 1000–1895 / Magyar Törvénytár. Millenniumi emlékkiadás) (Budapest: Franklin-Társulat, 1899), pp. 92–121

János M. Bak, György Bónis & James Ross Sweeney, *The Laws of the Medieval Kingdom of Hungary, I: 1000–1301*, with a critical essay on previous editions by Andor Csizmadia (The Laws of Hungary, Series I, vol. 1: 1000–1301) (Bakersfield, CA: Charles Schlaks, Jr., Publ., 1989), pp. 24–33, 90–96; ~, Second revised edition in collaboration with Leslie S. Domonkos (Idyllwild, CA: Charles Schlaks, Jr., Publ., 1999), pp. 23–31, 88–94 (a korábbi irodalommal)

Fordítás:

Lederer Emma, szerk., *Szöveggyűjtemény Magyarország történetének tanulmányozásához, I: 1000-től 1526-ig* (Budapest: Tankönyvkiadó, 1964), pp. 45–58: “Kálmán törvénykönyve (Az ún. I. törvénykönyv)”

Friss Ármin, *Magyar-zsidó oklevéltár / Monumenta Hungariae Judaica, I* (Budapest: Wodianer F. és Fiai, 1903), pp. 1–2, no. 3–4

Beér János & Csizmadia Andor, *Történelmünk a jogalkotás tükrében. Sarkalatos honi törvényeinkből, 1001–1949* (Nemzeti Könyvtár) (Budapest: Gondolat Kiadó, 1966), pp. 75–87 (Szilágyi Loránd fordítása)

Bertényi Iván, szerk., *Magyar történeti szöveggyűjtemény, 1000–1526* (Osiris Tankönyvek) (Budapest: Osiris Kiadó, 2000), pp. 251–260

LXXIV. De Judeis Christianum mancipium ementibus

Nullus Judeus Christianum mancipium emere vel vendere audeat, aut in suo servitio tenere sinatur. Nunc vero qui habet, si infra datis sibi induciis non vendat, amittat.

LXXV. De agricultura iudeorum, possessionibus et mansionibus eorundem

Agriculturam autem si quis eorum habet, paganis hanc mancipiis exercent. Possessiones quidem Judei, qui possunt emere, habeant, sed ipsi nusquam, nisi ubi sedes episcopalis est, manere sinantur.

¹ Szabolcs vármegye.

² Seraphin esztergomi érsek, akihez a hosszú ajánlás szól, 1104-ben halt meg.

74. §. A zsidók által tartott rabszolgákról

Zsidó ne merjen keresztény rabszolgát venni vagy eladni, és ne engedjék meg, hogy ilyet szolgálatában tartson; aki pedig jelenleg ilyent tart magánál, ha a számára haladékképpen engedélyezett időn belül el nem adja, vesztse el.

75. §. A zsidók ingatlanszerzési jogáról

a) Akinek pedig közülük szántóföldje van, ezt (csakis) pogány rabszolgákkal műveltesse.

b) Birtokaik ugyan lehessenek a zsidóknak, akiknek módjuk van ilyent vásárolni, de őket másutt, mint ahol a püspöki székhely van, letelepedni ne engedjék.